

Nr 730

Av herr **Hansson, Torsten**, och fröken **Mattson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 57, angående riktlinjer för luftfartsverkets verksamhet och organisation.

(Lika lydande med motion nr 913 i Andra kammaren)

I proposition nr 57 föreslås bl. a., att riksdagen godkänner vissa riktlinjer för luftfartsverkets verksamhet. Vad Kungl. Maj:t i detta avseende anför synes väl ägnat att främja en sund utveckling för den civila luftfarten i landet.

Emellertid föreslås i avseende på finansieringen av flygplatsutbyggnadet en ordning, som av såväl principiella som praktiska skäl måste betecknas som oriktig.

Vid utbyggnadet av flygplatser har hittills ofta förekommit kommunala bidrag av varierande slag. Under den inhemska luftfartens uppbyggnadskede har lokaliseringssynpunkter gjort det angeläget för kommuner att arbeta för tillkomsten av flygfält. Därvid har i uppkomna förhandlingslägen staten kunnat uppnå finansieringslättnader av varierande storlek.

1963 års luftfartsutredning — på vilken ifrågavarande proposition i huvudsak bygger — har tagit fasta på detta förhållande och föreslagit ett permanentande av ordningen med kommunala bidrag till flygplatser. Sälunda föreslås, att berörd kommun helt svarar för mark, servisledningar och väg till stationsbyggnad. För fasta anläggningar föreslår utredningen, att kommunen svarar för 50 % av anläggningskostnaden. För Arlanda flygplats föreslås att angivna bidrag minskas med 50 %, så länge den är att betrakta som rent internationell lufthamn.

Ur remissvaren kan utläsas en stark kritik mot utredningens förslag i detta avseende.

Länsstyrelsen i Blekinge län framhåller att från kommunalt håll inom länet gjorts gällande att kravet på kommunala investeringsbidrag inte skulle vara förenligt med det allmänna målet för trafikpolitiken. I samband härmed har man uttalat att företrädare för kommunerna borde få tillfälle till överläggningar i frågan.

Statskontoret, som framhåller att förslaget innebär att staten skall låna pengar av kommunerna utan att närmare precisera återbetalningsvillkoren, avstyrker förslaget som det utformats. Ämbetsverket ifrågasätter också lämpligheten av delat ekonomiskt ansvar.

Svenska stadsförbundet och *Svenska kommunförbundet* avstyrker förslaget eftersom enligt deras mening ansvaret för att landet har tillgång till ett väl utvecklat nät av flygplatser lämpade för regelbunden trafik är en rent statlig angelägenhet i likhet med vad som gäller beträffande de allmänna vägarna och järnvägsnätet. Kommunförbundet tillägger att många skäl talar för att man upprätthåller så klar ansvarsfördelning som det är möjligt mellan å ena sidan statliga och å andra sidan kommunala uppgifter.

Göteborgs stad ställer sig i sitt remissvar också avvisande till den föreslagna finansieringsformen. Man anför, liksom statskontoret, att förslaget innebär, att kommunerna reellt sett skall låna staten pengar till flygplatsernas utbyggnad och utrustning, och säger vidare: "Förslaget är ofullständigt, då det inte klargör på hur lång tid lånen skall löpa eller om kommunerna skall få någon ränta på de utlånade medlen."

Staden säger vidare, att förslaget om att kommunernas investeringsbidrag skall fastställas generellt till viss andel av anläggningskostnaderna dessutom är väsentligt mycket ofördelaktigare än det hittillsvarande systemet, där kommunerna från fall till fall åtagit sig att lämna bidrag till vissa bestämda kostnader. Kommunerna har sålunda hittills själva utifrån ett bedömande av de egna resurserna kunnat avgöra om de skall engagera sig för vissa utgifter. Enligt det av utredningen föreslagna systemet skulle kommunerna få bidra till kostnaderna för anläggningar, om vars utförande staten formellt sett bestämmer helt på egen hand. Den av utredningen föreslagna utökningen av luftfartsstyrelsen med en ledamot, som representerar de kommunala intressena, ger i verkligheten kommunerna ingen möjlighet att påverka utbyggandet av de flygplatser till vilka de skulle tvingas bidra ekonomiskt med betydande belopp.

Avslutningsvis säger staden, att de kommunala utgifterna stigit synnerligen starkt under senare år. Denna omständighet och det faktum att marginalen för ytterligare kommunala skattehöjningar icke synes stor accentuerar ytterligare olämpligheten av att pålägga kommunerna en ekonomisk börda av det slag, som utredningen föreslagit.

Departementschefen har trots dessa och liknande avstyrkande remissvar valt att i stort sett följa utredningens förslag. Visserligen föreslår han en minskning av kommunernas bidrag till anläggningskostnaderna från 50 till 37,5 %, men han ger å andra sidan inte den undantagsställning för flygplatser för internationell trafik som utredningen föreslagit.

De uppgifter, som genom riksdagsbeslut hittills ålagts kommunerna, exempelvis skol- och sjukhusväsendet, handlägges av kommunerna själva med hänsynstagande till de tillgängliga kommunala resurserna. Den form av uttagande av kommunala bidrag till flygplatsernas utbyggande blir helt undantagen kommunernas ekonomiska ställningstagande. Med

hänsyn härtill och till att det allmänna kommunikationsväsendet i vårt land av hävd betraktas som en statlig angelägenhet får vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte, med godkännande av vad i propositionen i övrigt anförts om riktlinjerna för luftfartsverkets verksamhet, besluta att kostnaderna för utbyggnad av samtliga flygplatser skall i sin helhet utgöras av statsmedel.

Stockholm den 30 mars 1967

Torsten Hansson (s)

Lisa Mattson (s)
